

Eindexamen Grieks vwo 2004-II

havovwo.nl

4.1 Beoordelingsmodel voor de vragen

Antwoorden

Deel-
scores

Tekst 1

Maximumscore 1

- 1 Cassandra zal uiteindelijk de winnaar zijn omdat door haar toedoen (het hele huis van) Agamemnon vernietigd wordt (als wraak voor de dood van haar broers en vader).
Of woorden van overeenkomstige strekking.

Opmerking

Niet fout rekenen: zij zal Agamemnon doden.

Maximumscore 1

- 2 Alleen als Apollo echt bestaat, zullen de voorspellingen van Cassandra uitkomen.
(Zij heeft deze gave van Apollo gekregen).
Of woorden van overeenkomstige strekking.

Maximumscore 1

- 3 ποιναὶς ἀδελφῶν καὶ πατρὸς (λαβοῦσ' ἐμοῦ) (regel 360)

Opmerking

Fout rekenen: κτενῶ γὰρ αὐτόν, κἀντιπορθήσω δόμους (regel 359).

Maximumscore 2

- 4 • a. Het offer van Ifigeneia door haar vader / de offering van Ifigeneia 1
Of woorden van overeenkomstige strekking.
• b. τὰ φίλτατ' ὄλεσ' (ἠδονὰς τὰς οἴκοθεν τέκνων ἀδελφῶ δούς γυναικὸς οὔνεκα) (regel 371-372) 1

Maximumscore 2

- 5 (κτενῶ γὰρ αὐτόν) κἀντιπορθήσω δόμους (regel 359)

Indien alleen κτενῶ γὰρ αὐτόν als antwoord is gegeven, één scorepunt toekennen.

Maximumscore 2

- 6 • gerechtvaardigd: oorlog voeren ter verdediging van het vaderland 1
• niet gerechtvaardigd: oorlog voeren om privé-redenen / vanwege een vrouw (die ook nog vrijwillig is meegegaan) 1
Of woorden van overeenkomstige strekking.

Opmerking

Fout rekenen: een aanvalsoorlog beginnen.

Maximumscore 2

- 7 • a. δόρυ (regel 387) 1
• b. περιβολὰς εἶχον χθονός (regel 389) 1

Opmerking

De toevoeving ἐν γῆ πατρώα maakt het antwoord fout.

Maximumscore 2

- 8 • γένοιτ' 1
• γένοιτ' is gebruikt om een wens uit te drukken 1

Eindexamen Grieks vwo 2004-II

havonwo.nl

Antwoorden	Deel-scores
Maximumscore 1	
9 ☐ φεύγειν μὲν οὖν χρὴ πόλεμον ὅστις εὖ φρονεῖ (regel 400)	
<i>Opmerking</i> <i>Fout rekenen: regel 401-402.</i>	
Maximumscore 2	
10 ☐ • a. Met ἐχθίστων wordt Helena bedoeld	<u>1</u>
• b. Met ἐχθίστους wordt Agamemnon (en zijn gezin) bedoeld	<u>1</u>
Maximumscore 2	
11 ☐ • a. τοιαῖσδε (regel 410)	<u>1</u>
<i>Opmerking</i> <i>Elk korter of langer citaat fout rekenen.</i>	
• b. οὐ (τᾶν) ἀμισθί (regel 409)	<u>1</u>
<i>Opmerking</i> <i>Elk korter of langer citaat fout rekenen.</i>	
Maximumscore 3	
12 ☐ • a. (Ἀργεῖ') ὀνειδίη (regel 418)	<u>1</u>
• (καὶ Φρυγῶν) ἐπαινέσεις (regel 418)	<u>1</u>
<i>Opmerking 1</i> <i>De toevoeging καὶ σοῦ μὲν maakt het antwoord niet fout.</i>	
<i>Opmerking 2</i> <i>Elk ander korter of langer citaat fout rekenen.</i>	
• b. ἀνέμοις φέρεσθαι παραδίδωμ' (regel 419)	<u>1</u>
<i>Opmerking</i> <i>Niet fout rekenen: οὐ γὰρ ἀρτίας ἔχεις φρένας (regel 417).</i>	
Maximumscore 1	
13 ☐ Cassandra is helemaal geen mooie / geschikte bruid voor Agamemnon, want zij heeft boosaardige plannen tegen hem en zijn familie / want zij gedraagt zich als een waanzinnige. Of woorden van overeenkomstige strekking.	
Tekst 2	
Maximumscore 3	
14 ☐ • ἡγούμενος (regel 915)	<u>1</u>
• ἰόντ' (regel 916)	<u>1</u>
• ἦδε (regel 919)	<u>1</u>
Maximumscore 1	
15 ☐ (πρῶτον μὲν) ἀρχὰς ἔτεκεν ἦδε τῶν κακῶν, Πάρην τεκοῦσα (regel 919-920)	
<i>Opmerking</i> <i>Kortere of langere citaten fout rekenen.</i>	
Maximumscore 2	
16 ☐ • a. οἶμαι (regel 916)	<u>1</u>
• b. (die) niet ongegrond (zijn)	<u>1</u>

Eindexamen Grieks vwo 2004-II

havovwo.nl

Antwoorden	Deel-scores
Maximumscore 1	
17 ☐ (εἰ θεὰς ὑπερδράμοι) κάλλει (regel 930-931)	
<i>Opmerking</i> <i>Fout rekenen: τοῦμόν εἶδος (regel 929).</i>	
Maximumscore 1	
18 ☐ ἀπώλεσεν κᾶμ' (ὁ πρέσβυς) (regel 920-921)	
<i>Opmerking</i> <i>Niet fout rekenen, indien Τροίαν τε aan het antwoord is toegevoegd.</i>	
Maximumscore 3	
19 ☐ • ὠλόμην (regel 935)	<u>1</u>
• πραθείσα (regel 936)	<u>1</u>
• κώνειδίζομαι (regel 936)	<u>1</u>
Maximumscore 2	
20 ☐ • a. Helena stelt dat Athene Paris beloofde dat hij Griekenland zou veroveren en dat Hera hem beloofde dat hij zou heersen over Azië en Europa	<u>1</u>
• b. Dit heeft zij nodig om de Grieken te wijzen op de gevaren waaraan zij dankzij haar zijn ontsnapt (oorlog in eigen land en overheersing)	<u>1</u>
Of woorden van overeenkomstige strekking.	
Maximumscore 2	
21 ☐ • a. κείνης δὲ δοῦλός ἐστι (regel 950)	<u>1</u>
• b. Διὸς κρείστων γενοῦ (δὲ τῶν μὲν ἄλλων δαιμόνων ἔχει κράτος) (regel 948-949)	<u>1</u>
Maximumscore 2	
22 ☐ twee van de volgende drie antwoorden:	
• εἶέν (regel 945)	
• (οὐ σ', ἀλλ' ἐμαυτήν) τοῦπὶ τῷδ' (ἐρήσομαι) (regel 945)	
• ἔνθεν (δ' ἔχοις t/m λόγον) (regel 951)	
<i>Opmerking</i> <i>Voor elk goed antwoord een scorepunt toekennen tot een maximum van twee scorepunten.</i>	
Maximumscore 1	
23 ☐ ἦλθ' οὐχὶ μικρὰν θεὸν ἔχων αὐτοῦ μετὰ (ὁ τῆσδ' ἀλάστωρ, εἴτ' Ἀλέξανδρον θέλεις ὀνόματι προσφωνεῖν νιν εἴτε καὶ Πάριον) (regel 940-942).	
Afbeelding	
Maximumscore 3	
24 ☐ • a. Polyxena	<u>1</u>
• b. Zij / Polyxena wordt geofferd (op het graf van Achilles) als eerbewijs aan Achilles	<u>1</u>
• c. De Grieken gooien Astyanax / de zoon van Andromache / Hector van de muren van Troje.	<u>1</u>
Of woorden van overeenkomstige strekking.	

Eindexamen Grieks vwo 2004-II

havovwo.nl

Antwoorden	Deel-scores
------------	-------------

4.2 Beoordelingsmodel voor de vertaling

Kolon 25

Maximumscore 2

οὐχ ἦδ' ἄνασσα τῶν πολυχρύσων Φρυγῶν,

Is dit niet de heerseres / meesteres / vorstin van de Phrygiërs / Trojanen (die zo) rijk aan goud (waren / zijn),

Niet als vraagzin vertaald	<u>0</u>
ἄνασσα een heerseres	<u>1</u>
πολυχρύσων verbonden met ἄνασσα	<u>0</u>
Φρυγῶν van Phrygië / Troje	<u>1</u>
Φρυγῶν vertaald als vorm van φρύγω roosteren / bakken	<u>0</u>

Kolon 26

Maximumscore 2

οὐχ ἦδε Πριάμου τοῦ μέγ' ὀλβίου δάμαρ;

is dit niet de echtgenote van de zeer gezegende / zeer welgestelde Priamus?

Niet als vraagzin vertaald	<u>0</u>
Indien ook in kolon 25, hier niet opnieuw aanrekenen	
Πριάμου als onderwerp vertaald	<u>0</u>
ὀλβίου verbonden met δάμαρ	<u>0</u>
δάμαρ jonge ploegos / koe	<u>0</u>
δάμαρ lotgenoot / lotgenote	<u>1</u>

Kolon 27

Maximumscore 1

καὶ νῦν πόλις μὲν πᾶσ' ἀνέστηκεν δορί,

(En) nu is de hele stad / de stad in haar geheel verwoest door de strijd,

Niet fout rekenen: μὲν ... δὲ (kolon 28) weliswaar ... maar	
καὶ ook	<u>0</u>
πόλις πᾶσ' iedere stad	<u>0</u>
πόλις πᾶσ' alle steden	<u>0</u>
πᾶσ' verbonden met δορί	<u>0</u>

Kolon 28

Maximumscore 3

αὐτὴ δὲ δούλη γραῦς ἄπαις ἐπὶ χθονὶ κεῖται,

(en) zijzelf, de / een kinderloze oude vrouw, ligt als een slavin op de grond,

Niet fout rekenen: en zelf ligt de oude vrouw als een slavin zonder (haar) kinderen / kinderloos op de grond,	
αὐτὴ γραῦς die oude vrouw / d(i)ezelfde vrouw	<u>2</u>
αὐτὴ niet vertaald	<u>2</u>
δούλη niet predicatief vertaald (een / de slavin)	<u>0</u>
γραῦς ook predicatief vertaald (zijzelf ligt als een oude vrouw)	<u>2</u>
ἄπαις zonder zoon / zonen / erfgenaam	<u>2</u>
ἐπὶ χθονὶ bij de aarde / grond	<u>2</u>
ἐπὶ χθονὶ in de aarde / grond	<u>0</u>
κεῖμαι gaan liggen / gaan rusten / gelegd zijn	<u>1</u>
κεῖμαι gespleten worden / splijten	<u>0</u>

Eindexamen Grieks vwo 2004-II

havovwo.nl

Antwoorden	Deel-scores
Kolon 29	
Maximumscore 2	
κόνει φύρουσα δύστηνον κάρα. terwijl ze haar ongelukkige hoofd vuil maakt met / bezoedelt met stof / as / en ze bezoedelt haar ongelukkige hoofd met stof / as.	
κόνει voor (de) as / (het) stof	<u>0</u>
φύρουσα participium voortijdig vertaald	<u>1</u>
φύρουσα participium natijdig vertaald	<u>0</u>
φύρουσα opgevat als vorm van φύρω / φυράω met iets vochtigs vermengen / bevochtigen / samenkneden / door elkaar mengen	<u>0</u>
δύστηνον niet verbonden met κάρα	<u>0</u>
κάρα vertaald als onderwerp van φύρουσα	<u>0</u>
<i>Opmerking</i> <i>De regels 497 en 498 zijn voorvertaald.</i>	
Kolon 30	
Maximumscore 1	
άνιστας', ὦ δύστηνε, Sta op, (o) ongelukkige,	
άνιστας' niet vertaald als imperativus	<u>0</u>
άνιστας' actief vertaald (doe opstaan)	<u>0</u>
ὦ δύστηνε niet vertaald als vocativus enkelvoud	<u>0</u>
Kolon 31	
Maximumscore 2	
καὶ μετάρσιον πλευρὰν ἔπαιρε καὶ τὸ πάλλευκον κάρα. (en) hef uw / de (lichaams)zijde omhoog en uw / het geheel witte hoofd.	
πλευρὰν rib	<u>1</u>
ἔπαιρε niet vertaald als vorm van ἐπαίρω	<u>0</u>
ἔπαιρε niet vertaald als imperativus	<u>0</u>
ἐπαίρω optillen en neerleggen / moed geven / groot maken	<u>0</u>
Kolon 32	
Maximumscore 2	
ἔα· τίς οὗτος σῶμα τοῦμὸν οὐκ ἔῃ κειῖσθαι; Laat me met rust; wie is het die mijn lichaam niet laat liggen / niet toestaat dat mijn lichaam blijft liggen / ligt?	
τοῦμὸν niet vertaald als τὸ ἐμὸν	<u>0</u>
ἔῃ niet vertaald als vorm van ἔάω	<u>0</u>
κειῖσθαι niet vertaald als infinitivus	<u>0</u>
κειῖσθαι niet vertaald als vorm van κείμαι	<u>0</u>
κείμαι neergelegd zijn	<u>0</u>
Indien ook in kolon 28, hier niet opnieuw aanrekenen	

Eindexamen Grieks vwo 2004-II

havovwo.nl

Antwoorden	Deel-scores
Kolon 33	
Maximumscore 2	
τί κινεῖς μ', (kolon 34), λυπουμένην; Waarom breng je mij in beweging / beweeg je mij / til je me op, terwijl ik verdriet heb / mij die verdriet heeft?	
τί wat?	<u>1</u>
τί iets / iemand	<u>0</u>
κινεῖς niet vertaald als 2de persoon enkelvoud	<u>0</u>
κινεῖς niet vertaald als praesens	<u>0</u>
κινέω verplaatsen / voortjagen	<u>1</u>
κινέω zich bewegen / in beweging komen / ontroeren	<u>0</u>
μ' niet vertaald als lijdend voorwerp bij κινεῖς	<u>0</u>
μ' vertaald als μη / μοι	<u>0</u>
λυπουμένην transitief vertaald (bijv. pijn doen, kwetsen)	<u>0</u>
λυπουμένην niet vertaald als participium	<u>0</u>
λυπουμένην niet 'ik' als onderwerp	<u>0</u>
Kolon 34	
Maximumscore 2	
ὅστις εἶ wie je ook bent	
ὅστις ieder die	<u>0</u>
ὅστις wat (ook) / alles wat	<u>0</u>
εἶ niet vertaald als 2de persoon enkelvoud praesens van εἶμι (zijn)	<u>0</u>
Kolon 35	
Maximumscore 2	
Ταλθύβιος ἦκω Δαναϊδῶν ὑπηρέτης, Ik, Talthybios, kom / ben gekomen als dienaar van de Grieken,	
Ταλθύβιος niet vertaald als nominativus	<u>0</u>
ἦκω niet vertaald als 1ste persoon enkelvoud	<u>0</u>
ἦκω niet vertaald als vorm van ἦκω (bijv. als vorm van ἦμι of εἶμι)	<u>0</u>
ἦκω Δαναϊδῶν ik kom van de Grieken	<u>0</u>
Δαναϊδῶν niet vertaald als genitivus	<u>0</u>
ὑπηρέτης roeier / scherprechter	<u>0</u>
Kolon 36	
Maximumscore 2	
Ἄγαμέμνονος πέμψαντος, nadat / omdat Agamemnon me heeft gezonden / want Agamemnon heeft me gezonden,	
Ἄγαμέμνονος niet vertaald als onderwerp van de genitivus absolutus	<u>0</u>
πέμψαντος gelijktijdig vertaald	<u>1</u>
πέμψαντος natijdig vertaald	<u>0</u>
Kolon 37	
Maximumscore 1	
ὦ γύναι, μέτα. (o) (me)vrouw, om u te halen.	
ὦ vertaald als lidwoord	<u>0</u>
γύναι vrouwen	<u>0</u>
γύναι niet vertaald als vocativus	<u>0</u>

Eindexamen Grieks vwo 2004-II

havovwo.nl

Antwoorden	Deel-scores
Kolon 38	
Maximumscore 3	
ὦ φίλτατ', ἄρα καὶ μ' ἐπισφάξαι τάφῳ δοκοῦν Ἀχαιοῖς ἦλθες; (O) beste / liefste / vriendelijkste (man), ben jij gekomen, omdat de Grieken besloten hebben ook mij te slachten / doden bij / op / voor een / het graf?	
φίλτατ' niet vertaald als superlativus	<u>2</u>
φίλτατ' vriend	<u>2</u>
φίλτατ' dierbaarste dingen	<u>1</u>
ἄρα t/m ἦλθες niet vertaald als vraagzin	<u>2</u>
ἄρα toch zeker niet?	<u>1</u>
μ' vertaald als subjectsaccusativus	<u>0</u>
ἐπισφάξαι niet vertaald als infinitivus	<u>0</u>
ἐπισφάξαι vertaald als afhankelijk van ἦλθες	<u>2</u>
ἐπισφάξω doodpraten	<u>0</u>
τάφῳ door / met / in een graf	<u>1</u>
ἦλθες niet vertaald als vorm van ἔρχομαι	<u>0</u>
ἦλθες niet vertaald als 2de persoon enkelvoud	<u>0</u>
ἦλθες vertaald als praesens	<u>2</u>
ἦλθες jij ging / bent gegaan	<u>2</u>
ἦλθες vertaald als afhankelijk van δοκοῦν Ἀχαιοῖς	<u>0</u>

Opmerking

De woorden ὡς φίλ' ἄν λέγοις zijn voorvertaald.

Kolon 39

Maximumscore 2

σπεύδωμεν, ἐγκονῶμεν·

laten we spoed maken, laten we ons haasten / het snel voltooien

σπεύδωμεν laten we dat nastreven / verlangen / wensen

σπεύδωμεν niet vertaald als coniunctivus adhortativus

niet 'we' als onderwerp

ἐγκονῶμεν niet vertaald als coniunctivus adhortativus

ἐγκονέω in zand en stof wentelen

Kolon 40

Maximumscore 2

ἦγοῦ μοι, γέρον.

wijs mij de weg / ga mij voor / leid mij, oude man

ἦγοῦ niet vertaald als vorm van ἡγέομαι

ἦγοῦ niet vertaald als imperativus 2de persoon enkelvoud

ἡγέομαι beheersen / menen / geloven / schatten / geschikt achten / nodig achten

γέρον niet vertaald als vocativus van γέρων

Eindexamen Grieks vwo 2004-II

havovwo.nl

Antwoorden	Deel-scores
Kolon 41 Maximumscore 3 σὴν παῖδα κατθανοῦσαν ὡς θάψης, γύναι, Opdat u uw overleden dochter zult begraven, (me)vrouw,	
Niet fout rekenen: opdat uw gestorven dochter door u begraven wordt	
Niet fout rekenen: ὡς θάψης zodat jij kunt begraven / om te begraven	
opdat uw gestorven dochter begraven wordt	<u>1</u>
σὴν παῖδα κατθανοῦσαν niet vertaald als lijdend voorwerp van θάψης (maar θάψης wel actief vertaald)	<u>0</u>
σὴν niet vertaald	<u>1</u>
κατθανοῦσαν niet vertaald als vorm van καταθνήσκω	<u>0</u>
κατθανοῦσαν niet verbonden met παῖδα	<u>0</u>
κατθανοῦσαν natijdig vertaald	<u>1</u>
κατθανοῦσαν gelijktijdig vertaald	<u>1</u>
ὡς andere betekenis	<u>0</u>
θάψης niet vertaald als 2de persoon enkelvoud	<u>0</u>
θάψης vertaald als 2de persoon passief	<u>0</u>
γύναι vrouwen / niet vertaald als vocativus	<u>1</u>
Indien deze fout ook is gemaakt in kolon 37, hier opnieuw fout rekenen tot een maximum van twee punten	
Kolon 42 Maximumscore 1 ἦκω μεταστείχων σε· ben ik gekomen / kom ik om u te halen;	
ἦκω niet vertaald als 1ste persoon enkelvoud	<u>0</u>
Indien deze fout ook is gemaakt in kolon 35, hier nogmaals aanrekenen.	
ἦκω niet vertaald als vorm van ἦκω (bijv. als vorm van ἦμι of εἶμι)	<u>0</u>
Indien deze fout ook is gemaakt in kolon 35, hier nogmaals aanrekenen.	
σε onjuist vertaald	<u>0</u>
Kolon 43 Maximumscore 2 πέμπουσιν δέ με δισσοί τ' Ἀτρεῖδαι καὶ λεὼς Ἀχαιικός. (En) de twee zonen van Atreus en het Griekse leger zenden me.	
Niet fout rekenen: πέμπουσιν sturen terug	
Niet fout rekenen: πέμπουσιν hebben gezonden / zonden	
πέμπουσιν sturen weg	<u>1</u>
πέμπω begeleiden / brengen / meezenden	<u>0</u>
με niet vertaald als lijdend voorwerp van πέμπουσιν	<u>0</u>
δισσοί τ' Ἀτρεῖδαι καὶ λεὼς Ἀχαιικός niet vertaald als onderwerp van πέμπουσιν	<u>0</u>
δισσοί τ' Ἀτρεῖδαι de twee en de zoon / zonen van Atreus	<u>0</u>
δισσοί dubbel / verdeeld / onenig / dubbelzinnig / tweemaal / voor de tweede keer	<u>0</u>

Eindexamen Grieks vwo 2004-II

havovwo.nl

Antwoorden	Deel- scores
Kolon 44	
Maximumscore 2	
οἴμοι, τί λέξεις;	
Wee mij, wat zul / wil je (gaan) zeggen / wat ga je zeggen?	
οἴμοι lied	<u>0</u>
τί λέξεις waarom zul je spreken?	<u>1</u>
λέξεις niet vertaald als vorm van λέγω	<u>0</u>
λέξεις vertaald als praesens	<u>1</u>
λέξεις vertaald als aoristus	<u>0</u>
λέξεις niet vertaald als 2de persoon enkelvoud	<u>0</u>
Kolon 45	
Maximumscore 2	
οὐκ ἄρ' ὡς θανουμένων μετῆλθες ἡμᾶς,	
Ben je (dus / dan) / je bent (dus) niet naar ons gekomen om ervoor te zorgen dat wij sterven,	
οὐκ niet vertaald	<u>0</u>
μετῆλθες vertaald als praesens	<u>1</u>
μετῆλθες niet vertaald als 2de persoon enkelvoud	<u>0</u>
ἡμᾶς jullie	<u>0</u>
Kolon 46	
Maximumscore 2	
ἀλλὰ σημανῶν κακά;	
maar om slechte dingen / ellende mee te delen?	
Niet fout rekenen: κακά iets slechts	
ἀλλὰ vertaald als vorm van ἄλλος	<u>0</u>
σημανῶν vertaald als praesens	<u>1</u>
σημανῶν niet vertaald als participium	<u>0</u>
σημανῶν verkeerd onderwerp	<u>0</u>
σημαίνω aanvoeren / gissen / voorspellen / betekenen / verzegelen / uitkiezen	<u>0</u>
κακά vertaald als bijwoord	<u>0</u>